

Vaak gestelde vragen betreffende de gewijzigde wet op de geestelijke gezondheidszorgberoepen: antwoorden voor de psychologisch consulent,

Editie juni 2016

Wees van harte welkom op onze ledenvergadering van 15/09/2016 die plaatsvindt om 19u in de Thomas More hogeschool, Molenstraat 8, 2018 Antwerpen. Meer info en mogelijkheid tot inschrijven volgt in augustus.

Lees hier het opiniestuk van de Beroepsvereniging:

<http://www.beroepsverenigingbtp.be/dossiers/mededeling-n-a-v-wetsvoorstel-5-november-2013/waarwerken-we-momenteel-aan/>

Lees hier de volledige wettekst:

<http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/54/1848/54K1848008.pdf>

1. Verliest de psychologisch consulent zijn erkenning als gezondheidszorgberoep?
2. Welke rol zal de psychologisch consulent spelen in de geestelijke gezondheidszorg van vandaag en morgen?
3. Kan een psychologisch consulent als zelfstandige aan de slag?
4. Welke functies kan en mag een psychologisch consulent blijven uitoefenen?
5. Op welke vlakken verschilt de klinisch psycholoog van de klinisch psychologisch consulent in het werkveld?
6. Welke titel draag ik als zelfstandige en in het werkveld?
7. Welke psychotherapieopleiding kan ik als psychologisch consulent volgen?
8. Ik ben psychologisch consulent en heb mijn therapieopleiding reeds voltooid. Mag ik mij psychotherapeut blijven noemen?
9. Welke psychotherapiestromingen en bijgevolg ook welke therapieopleidingscentra zullen wettelijk erkend worden?
10. Kan ik mij nu nog inschrijven voor een psychotherapieopleiding?
11. Zullen psychologisch consulenten - psychotherapeuten die onder de overgangsmaatregel betreffende de uitoefening van de psychotherapie vallen ook in aanmerking komen voor een terugbetalingsregeling?
12. Wat houdt het uitoefenen van psychotherapie onder supervisie zoals omschreven in de overgangsmaatregelen precies in?
13. Wat is de Federale Raad voor geestelijke gezondheidszorgberoepen?
14. Wat kunnen wij als psychologisch consulent best doen en op welke manier kunnen we de beroepsvereniging helpen?

1. Verliest de psychologisch consulent nu zijn erkenning als gezondheidszorgberoep?

De psychologisch consulent behoorde ook in het verleden niet tot de wet uitvoerende gezondheidszorgberoepen, hetzelfde gold tot nu toe ook voor de psychologen (hun dossier om als gezondheidszorgberoep erkend te worden sleepte ruim 20 jaar aan). Artsen, verpleegkundigen, vroedvrouwen, ambulanciers, ... zijn enkele andere voorbeelden van erkende gezondheidszorgberoepen. De psychologisch consulent is op dit vlak echter geen buitenbeentje, nagenoeg alle andere bachelors in het sociaal agogisch werkveld (maatschappelijk werkers, opvoeders, gezinswetenschappers, ...) genieten momenteel geen erkenning als GGZ beroep. Het blijft echter een centrale doelstelling om ook de psychologisch consulent op termijn in de reeds aanwezige wettelijke kaders te verankeren. Ten slotte is het belangrijk op te merken dat de reparatiewet enkel van toepassing is op functies en instanties binnen het klinische werkveld die op federaal niveau geregeld zijn.

2. Welke rol zal de psychologisch consulent spelen in de geestelijke gezondheidszorg van vandaag en morgen?

De psychologisch consulent wordt in de reparatiewet niet als gezondheidszorgberoep opgenomen, echter wordt er voor onze beroepsgroep wel een opening gecreëerd door de vermelding van de lijst van ondersteunende gezondheidszorgberoepen. Via uitvoeringsbesluiten zal de vaststelling van de lijst van ondersteunende GGZ-beroepen verder geconcretiseerd worden, evenals de (opleiding)criteria per beroep. Als Beroepsvereniging zijn we ervan overtuigd dat de bachelor Toegepaste Psychologie op deze lijst thuis hoort, en zullen we in de toekomst verder overleg blijven plegen met onze partners om dit vorm te geven. De psychologisch consulent vervult vandaag een belangrijke rol in de geestelijke gezondheidszorg, rekening houdend met de stijgende hulpvraag zal de psychologisch consulent ook in de toekomst paraat staan om adequaat op deze hulpvraag in te spelen. Daarenboven biedt het profiel van onze beroepsgroep ook in de eerste lijn (cf. KCE rapport) een mooi antwoord op de huidige behoefte aan toegankelijke en breed inzetbare professionals.

3. Kan een psychologisch consulent als zelfstandige aan de slag?

Ja, de psychologisch consulent kan zich ook als zelfstandige vestigen. Ook in een multidisciplinaire setting zoals een groepspraktijk is de psychologisch consulent breed inzetbaar. Zo kunnen wij onder andere psychodiagnostiek, counseling, coaching en psychosociale ondersteuning aanbieden. Een psychologisch consulent kan m.a.w. een grote meerwaarde bieden binnen zelfstandige (groeps)praktijken.

4. Welke functies kan en mag een psychologisch consulent blijven uitoefenen?

Een belangrijke opmerking hier is dat de reparatiewet in de eerste plaats een invloed heeft op de functies binnen organisaties die onder federale bevoegdheid vallen (zoals bvb. ziekenhuizen). Binnen deze (federale) organisaties bestaat dus de mogelijkheid dat bepaalde functies in kader van de nieuwe wet herbekeken worden. De (nog op te richten) Federale Raad voor GGZ-beroepen dient de inhoud en mate van autonomie van deze functies te formuleren.

Andere organisaties die op Vlaams niveau georganiseerd worden, vallen dus niet onder de bevoegdheid van de federale Raad. Enkele voorbeelden van dergelijke organisaties zijn de CGG's, CAW's, CLB's, JAC, etc.

5. Op welke vlakken verschilt de (klinisch) psycholoog van de (klinisch) psychologisch consulent in het werkveld?

In een notendop is de (klinisch) psycholoog meer gespecialiseerd in wetenschappelijk onderzoek en de behandeling van complexe psychopathologie. De (klinisch) psychologisch consulent biedt kwalitatieve laagdrempelige hulpverlening aan bij psychosociale/psychische problemen en matig ernstige psychopathologie. Als casemanager voert de psychologisch consulent zowel counselende als diagnostische handelingen uit. Wanneer de problematiek gespecialiseerde hulp vereist, verwijst hij/zij de cliënt met zorg door naar de juiste instanties. Uiteraard is er op vlak van verloning ook een verschil, de psycholoog werkt (in het algemeen) onder iets hogere verloningsschalen.

6. Welke titel draag ik als zelfstandige en in het werkveld?

De bachelor Toegepaste Psychologie draagt in het werkveld de beroepstitel van Psychologisch Consulent. Afhankelijk van de bijscholing kan hier de titel van psychotherapeut, counselor, etc. aan toegevoegd worden. Wij moedigen onze leden sterk aan om een juiste betiteling te hanteren en te communiceren naar het werkveld en cliënten. Wij benadrukken dat we niet achter leden staan die zonder volwaardige bijscholing de titel van therapeut of psychotherapeut dragen. Het onterecht dragen of afficheren (ook online) van de erkende titels 'psycholoog' of '(psycho)therapeut' is immers misleidend naar de cliënt toe en kan juridische gevolgen met zich meebrengen. Aangezien 'psycholoog' een beschermde titel is, wordt ook 'toegepast psycholoog' niet getolereerd.

7. Welke psychotherapieopleiding kan ik als psychologisch consulent volgen?

Via onderstaande link vind je een overzicht (weliswaar van 2011) van alle opleidingscentra die een psychotherapieopleiding aanbieden. In dit overzicht of op de website van het opleidingscentrum (voor meer up to date informatie) vind je ook de toelatingsvoorwaarden en andere praktische informatie.

<http://www.archipelkbs.org/publication.aspx?id=295061&langtype=2067>

8. Ik ben psychologisch consulent en heb mijn therapieopleiding reeds voltooid. Mag ik mij psychotherapeut blijven noemen?

Ja, psychologisch consulenten die een vierjarige psychotherapieopleiding afronden, vallen onder de voorziene overgangsmaatregelen. Deze regeling bepaalt dat in 2018 een dossier ingediend moet worden waarin de gevolgde psychotherapieopleiding aangetoond wordt en de effectieve (frequente) praktijkervaring als psychotherapeut gestaafd wordt.

9. Welke psychotherapiestromingen en bijgevolg ook welke therapieopleidingscentra zullen wettelijk erkend worden?

De effectieve erkenningen van de psychotherapieopleidingen valt af te wachten. Dit wordt immers door (nog op te richten) Federale Raad voor GGZ-beroepen vastgelegd. Wij verwachten echter dat de reeds bestaande vierjarige opleidingen (cf. lijst hierboven) hierin zullen opgenomen worden indien zij zich associëren met een hogeschool of universiteit. Indien bepaalde opleidingen zouden verdwijnen is het ook niet onwaarschijnlijk dat hieromtrent overgangsmaatregelen voorzien zullen worden.

Voor specifieke informatie betreffende therapieopleidingen raden we jullie aan contact te nemen met de opleidingscentra zelf. Zij zijn immers best geplaatst om uitspraken te doen over hun eigen werking en statuut.

10. Kan ik mij nu nog inschrijven voor een psychotherapieopleiding?

Psychotherapie wordt als specialisatie voorbehouden aan artsen, klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen. Enkel zij zullen vanaf 2017-2018 een opleiding psychotherapie kunnen aanvatten. Psychologisch consulenten kunnen dus uiterlijk volgend academiejaar 2016-2017 nog een psychotherapieopleiding aanvragen. Wel adviseren we jou om hier niet te lang mee te wachten. Veel therapiecentra hanteren immers deadlines en quota's voor het aantal inschrijvingen. Houd er ook rekening mee dat zowat elke psychotherapieopleiding vooropstelt dat je tijdens de opleiding onder een psychotherapeutisch mandaat professioneel aan de slag bent met een 3 tot 5-tal cliënten per week (dit kan via een betaalde functie of via vrijwilligerswerk).

11. Zullen psychologisch consulenten -psychotherapeuten die onder de overgangsmaatregel betreffende de uitoefening van de psychotherapie vallen ook in aanmerking komen voor een terugbetalingsregeling?

Wat de eventuele terugbetaling betreft, kunnen wij enkel meegeven dat dit pas op langere termijn gerealiseerd zal worden. Daarnaast is het vrijwel onmogelijk om op voorhand te voorspellen welke therapiestromingen onder de terugbetalingsregeling zullen vallen. Momenteel is het ook niet duidelijk of het om de terugbetaling van de klinisch psycholoog, de psychotherapeut, de eerstelijnspsychologische functie, of een combinatie hiervan gaat. Besef wel dat het hoogstwaarschijnlijk om een (zeer) beperkte en gestructureerde (bv. enkel na doorverwijzing arts/CGG,...) terugbetalingsregeling zal gaan. Jammer genoeg is elke discussie omtrent terugbetaling in dit stadium speculatief en kunnen we hier rond niets bevestigen.

12. Wat houdt het uitoefenen van psychotherapie onder supervisie zoals omschreven in de overgangsmaatregelen precies in?

Minister De Block gaf tijdens de commissievergaderingen zelf aan dat deze maatregel geen constante, fysieke aanwezigheid van een supervisor impliceert. Wel zou het om frequente supervisiemomenten door een professional met een erkend gezondheidszorgberoep gaan. Hierbij maken we direct de kritische opmerking dat wij als beroepsvereniging de deelname aan supervisie en intervisie sterk aanraden, zelfs indien dit niet wettelijk opgelegd is.

13. Wat is de Federale Raad voor GGZ-beroepen ?

De Federale Raad voor GGZ-beroepen zal in de eerste plaats de bevoegde minister van advies voorzien rond de erkenning en de uitoefening van de geestelijke gezondheidszorgberoepen. Ook zal de mogelijkheid bestaan om werkgroepen op te richten. In deze Federale Raad zullen 16 klinisch psychologen, 4 klinisch orthopedagogen en 8 artsen zetelen, evenwichtig verdeeld tussen practici/academici en Nederlandstalig/Franstalig. Verwacht wordt dat deze Raad eind 2016 operationeel zal zijn.

14. Wat kunnen wij als psychologisch consulent best doen en op welke manier kunnen we de beroepsvereniging helpen?

Graag vragen wij jou als psychologisch consulent en lid van B²TP om relevante informatie (zoals het opiniestuk) zo breed mogelijk te communiceren en verspreiden onder jullie collega's binnen de GGZ. Daarnaast moedigen wij jullie aan om bezorgdheden ook bij jullie werkgevers en eventuele politieke contacten aan te kaarten. Denk op een constructieve wijze met ons mee en durf het debat op een transparante en respectvolle manier aan te gaan.